

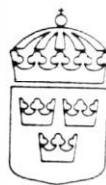
Motion till riksdagen

1989/90:So404

av Martin Olsson och Birger Andersson

(båda c)

Legitimation av naprapater

Mot.
1989/90
So404–408

Intresset för och tilltron till s.k. alternativ medicin har blivit allt större under de senaste årtiondena. Det gäller inte minst manuell medicin till vilken räknas kiropraktik, naprapati och osteopati.

I motionen 1988/89:So417 väckt under fjolårets allmänna motionstid föreslog vi – liksom föreslogs i några andra motioner – att riksdagen skulle uttala sig för legitimation av Doctors of Naprapathy. Dessa f.n. cirka 350 verk samma i vårt land har en god utbildning och ger numera årligen cirka 200 000 patienter nära en miljon behandlingar. Riksdagen (1988/89:SoU23) uttalade sig positivt om motionskraven. Men sedan det visat sig att alternativmedicinkommittén i sitt i höstas avgivna slutbetänkande – trots riksdagsuttalandet – ej redovisat erforderligt underlag för riksdagsbeslut om legitimation av naprapater finner vi det nödvändigt att i år åter ta upp frågan. Vi begär i denna motion att riksdagen på nytt skall uttala sig för legitimation av naprapater, och att kartläggningar görs av deras utbildning m.m., som erfordras som underlag för beslut om legitimation.

1985 tillsattes alternativmedicinkommittén med uppgift att utreda frågor om den alternativa medicinens ställning i vårt samhälle. I sitt delbetänkande SOU 1987:12 föreslog kommittén att vissa kiropraktorer, nämligen Drs of Chiropractic, skulle få legitimation.

På grundval av detta betänkande beslöt riksdagen (prop. 1988/89:96, SoU 23) i våras om legitimation av kiropraktorer med godkänd utbildning.

Kiropraktik är dels en sjukdomsteori, dels en behandlingsteknik, som utarbetades i USA i slutet av 1800-talet. Drs of Chiropractic utexamineras vid godkända högskolor i bl.a. USA och England. Cirka 70 utbildade är verk samma i vårt land.

Osteopatin har många likheter med kiropraktiken. Ett 20-tal osteopater med varierande utbildning är f.n. verksamma i vårt land.

Naprapatin skapades i början av 1900-talet i USA och är en modifierad form av kiropraktik. Naprapatin inriktar sig i första hand på de mjukdelar som omsluter ryggraden och behandlingen går ut på att återställa rörelsesymmetrin med manuell behandling och fysioterapi. Behandlingsområdet är nack-, led- och ryggproblem, sträckningar och muskelbesvär.

Utbildningen av naprapater sker i Sverige sedan 1971 vid Naprapathic School i Stockholm, där utbildningstiden är fyra års heltidsstudier. Inträdes-

kravet är gymnasiekompetens och intagningspoängen ganska hög. Av cirka 200 sökande intas 65 varje år. Kursplanen upptar en rad medicinska och andra ämnesområden. För undervisningen svarar ett 20-tal lärare, av vilka de flesta är läkare och några dessutom med. dr. och även docenter. Efter godkänd genomgången kurs inklusive examensarbete erhålls graden Doctor of Naprapathy.

Cirka 350 Doctors of Naprapathy har hittills utbildats och är verksamma i vårt land. Det senaste året beräknas cirka 200 000 personer ha behandlats av naprapater och antalet behandlingar uppgått till nära en miljon. Människors tilltro till naprapati synes vara mycket stor. 1985 gjorde SCB en attitydundersökning som visade att inte mindre än 80 procent av svenskarna visade stort förtroende för behandlingar av naprapater.

När det gäller tilltron till och omfattningen av naprapatisk behandling kan nämnas att ett 70-tal företag har naprapati i sin företagshälsovård. Även inom idrottsmedicinen utnyttjas naprapater i stor utsträckning.

LO och TCO har kopplat rehabilitering till den s.k. TFF-försäkringen för att medlemmarna lättare skall kunna få hjälp av naprapater.

Trots naprapatins stora omfattning i vårt land och utövarnas goda utbildningsnivå, framlades inte förslag om legitimation av naprapater av alternativmedicinkommittén när den 1987 föreslog legitimation av kiropraktorer.

Vi fann detta anmärkningsvärt och angav i fjolårets motion några ytterligare skäl för legitimation.

Utbildningen finns i Sverige och är anpassad efter våra förhållanden. Svenska myndigheter har möjlighet till kontroll och påverkan av utbildningen.

Behandling hos naprapat kan inte anses som riskfylld. Eftersom belastningsskadorna ökar kan man räkna med allt större behov av behandlingar av naprapater.

En legitimation skulle innebära större säkerhet och trygghet för patienterna vid val av terapeut. Dessutom skulle legitimationen medföra möjligheter till ömsesidigt remissförfarande mellan läkare och Doctors of Naprapathy till gagn för patienterna.

Med hänsyn till behovet av att i vårt land utnyttja alla tillgängliga vårdresurser är det viktigt att det växande antalet utexaminerade naprapater – helst i visst samarbete med övriga medicinskt utbildade – kan bidra till att alla i vårt land får den vård de önskar och behöver.

Riksförsäkringsverket har i en rapport (RFV Anser 1987:3) visat att om naprapater inordnas i den allmänna vården skulle medicineringen kunna minska betydligt. Det finns även rapporter som visar att de som sökt naprapatvård kommer snabbare in i produktionen igen än andra.

Vi betonade det angelägna i att frågan om legitimation av på nämnt sätt utbildade naprapater skulle bli ordentligt prövad och leda till att de legitimeras liksom andra inom sjukvården som uppfyller de krav som ställs på respektive yrkesutövare. Det är viktigt ur samhällets synpunkt att både kunna påverka utbildning och till fullo kunna utnyttja landets sjukvårdsresurser i form av utbildade personer. Det är även en trygghet för alla enskilda att det är en av samhället legitimerad naprapat som han eller hon vänder sig till samt att det blir möjligt för alla som önskar att få behandling hos naprapat. Det

är slutligen av betydelse för gruppen naprapater att få en officiell legitimation och i högre grad kunna samverka med övriga inom sjukvården samt att i framtiden förhoppningsvis även samhället ger stöd till den utbildning som de nu helt får bekosta själva.

Som inledningsvis nämnts uttalade sig riksdagen positivt om motionskraven. I betänkandet 1988/89:SoU23 anfördes nämligen:

"Det är enligt utskottets mening positivt att yrkesgruppen naprapater kommer att få en noggrann genomlysning. Utskottet instämmer i motionärernas bedömningar att det inom naprapatin bedrivs ett seriöst arbete. Så snart tillräckligt underlag för ett ställningstagande föreligger beträffande naprapaterna bör regeringen pröva frågan om deras legitimation, anser utskottet."

Mot denna bakgrund var det synnerligen anmärkningsvärt att alternativmedicinkommittén ej såg som sin uppgift att göra erforderliga kartläggningar av naprapaternas utbildning, deras kompetens, naprapatins ställning och inriktning m.m. som kan anses krävas som underlag för ett beslut om legitimation. I stället har kommittén i sitt slutbetänkande SOU 1989:60 kommit till slutsatsen (s. 88–89) "att det för närvarande inte föreligger förutsättningar för legitimation av naprapater".

Kommittén har i sitt slutbetänkande närmast kritiserat Svenska Naprapatförbundet för att förbundet anfört rättviseargument för att få legitimation i likhet med vad som föreslagits och beslutats för kiropraktorer. Trots att naprapaternas utbildning är väl dokumenterad och på en hög nivå samt myndigheter har möjlighet till full insyn i denna förordar kommittén "att regeringen prövar frågan om deras legitimation när naprapaterna kan uppvisa studier som konfirmerar effekten av deras metoder".

Trots riksdagens uttalande i våras har alltså alternativmedicinkommittén avslutat sitt arbete utan att ta fram underlag för beslut om legitimation av naprapater. Mot denna bakgrund bör riksdagen enligt vår mening i ett uttalande framhålla vikten av att regeringen skyndsamt låter objektivt kartlägga de olika förhållanden som fordras som underlag för det förslag om legitimation av naprapater som bör läggas fram för riksdagen utan onödig tidsutdräkt.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om underlag för och beslut om legitimation av Doctors of Naprapathy.

Stockholm den 15 januari 1990

Martin Olsson (c)

Birger Andersson (c)

Mot. 1989/90
So404